

**Tartu Lasteaed Rõõmumaa
Õppekava**

Tartu 2026

SISUKORD

SISSEJUHATUS	2
1. Lasteaia üldiseloostus	3
2. Sihiseade ja teekond.....	3
3. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus	4
3.1. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine ja dokumenteerimine.....	4
3.2. Lapse arengu hindamine	6
3.3. Lapse individuaalse arengu toetamine.....	7
3.4. Töö eesti keelest erineva emakeelega lastega.....	9
3.5. Töö andekatega.....	10
3.6. Koolivalmiduse hindamine ja kaardi väljastamine.....	11
3.7. Lapse arengut puudutavate dokumentide saatmine lasteaiast välja.....	12
4. Õpi- ja kasvukeskkond.....	12
5. Lapsevanematega koostöö	13
6. Õppekava muutmise ja täiendamise kord	15
LISA 1.....	16
LISA 2.....	17
LISA 3.....	22
LISA 4.....	27
LISA 5.....	32

SISSEJUHATUS

Tartu Lasteaed Rõõmumaa õppekava koostamise aluseks on 11.12.2024 kinnitatud alusharidusseadus ja sellele järgnevalt 07.08.2025 kinnitatud alushariduse riiklik õppekava.

Käesolev õppekava on välja töötatud ajavahemikul mai 2025 kuni juuni 2026 töörühma poolt, millesse kuulusid viis Tartu Lasteaed Rõõmumaa õpetajat, õppejuht ja direktor. Erivajadusi puudutavate teemade puhul olid kaasatud asutuse tugispetsialistid. Töörühmal toimus 10 kohtumist. Kohtumiste vahel tegelesid töörühma liikmed materjalidega iseseisvalt.

Õppekava sisu väljatöötamisel on kasutatud järgmisi materjale:

- Alusharidusseadus, vastu võetud 11.12.2024
- Alushariduse riiklik õppekava (RÕK), vastu võetud 07.08.2025
- Alushariduse RÕK juhendmaterjal, välja antud jaanuaris 2026. aastal
<https://projektid.edu.ee/spaces/HTMARJ/pages/279370362/Alushariduse+R%C3%95K+juhendmaterjalid>
- Tartu Lasteaed Midrimaa õppekava, kinnitatud 2009. aastal
- Tartu Lasteaed Rõõmumaa õppekava, kinnitatud 2022. aastal
- Tartu Lasteaed Rõõmumaa arengukava 2024-2029
- Lisaks on sisu loomisel kasutatud töörühma liikmete professionaalseid teadmisi ja tööalaseid kogemusi.

Individuaalse arengu jälgimise kaardid on koostatud RÕK'i juhendmaterjalides antud kirjelduste põhjal. Töörühm tegi suurest hulgast loetletud oskustest valiku ning ühildas sõnastuses sarnase sisuga osaoskusi ning eemaldas korduvad. Nii jäid lõpptulemusena alles mõistliku pikkuse ja ammendava sisuga arengu jälgimise kaardid (õppekava lisad 1-5), mille põhjal laste arengut hinnata ning lapsevanematele laste edasimineku ja toe vajaduste kohta tagasisidet anda. Kaardil toimub laste oskuste hindamine neljas üldoskuse- ja viies ainevaldkonnas. Kuuendat ainevaldkonda (mina ja keskkond) käsitletakse ülejäänud viit ainevaldkonda läbivalt ja hinnatakse lõimitult.

Tartu Lasteaias Rõõmumaa kasutatakse elektroonilist päevikut Eliis, kus toimub elektrooniliselt kogu õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine, analüüsimine, laste arengu hindamine ja lisaks silmas-silma kohtumistele ka lapsevanematega lapse andmeid sisaldava info vahetamine.

1. Lasteaia üldiseloostus

Tartu Lasteaed Rõõmumaa nime taga seisavad kaks lasteaia maja: Midrimaa maja Vanemuise tänaval ja Rõõmupesa maja Akadeemia tänaval. Lasteasutused liideti 1. jaanuaril 2021. Mõlemal asutusel on oma ajalugu, väljakujunenud traditsioonid ja kultuur. Kokku moodustatakse mitmekesine ja koostöine tervik.

Õppe- ja kasvatustöö läbiviimisel peetakse silmas hästitoimivaid vanu ja ka kaasaegseid õppemeetodeid ning kaasava hariduse põhimõtteid. Tähtsal kohal on laste individuaalsuse toetamine, aktiivne liikumine, muusika ja õues õppimine. Rakendatakse ka kokandust, projektõpet, elamus-, digi- ja draamaõpet.

Lasteaias toimuvad toetavad võimalused, mida kesklinnas paiknemine pakub. Teatrid, muuseumid, tegevuskeskused, jõgi, pargid ja muud põnevad rajatised on kõik lastele jõukohase jalutuskäigu kaugusel. Lisaks õppekäikudele linnas toimuvad väljasõidud ja matkad ka kaugemale. Igapäevaselt saab nautida lasteaia hästivarustatud mänguväljakuid, saale ning hubaseid rühmaruume.

2. Sihiseade ja teekond

Visioon	Rõõmumaa lasteaeda hea on tulla, siin on hea olla.
Missioon	Lasteaias toetame iga lapse võimetekohast arengut, isiksuse kujunemist, iseseisvuse saavutamist ja sujuvat üleminekut kooli.
Põhimõtted	• Me leiame, toetame ja hoiame igas lapses tema loomupärase headuse. • Me leiame iga lapse anded, teadmised ja oskused ning arendame neid armastuse ja mõistmisega. • Me anname aega – tegutseme kiirustamata, innukalt ja nautides, võimaldame katsetada ja avastada erinevate meelte kaudu ning õppida läbi oma kogemuse.
Väärtused	• Sõbralikkus. Lasteaias loome sõbraliku ja hubase keskkonna laste, lapsevanemate ning lasteaia töötajate jaoks. Väärtustame sõbralikkust, hoolivust, üksteisemõistmist, eripäradega arvestamist, oma ja teiste rahvaste traditsioone ning kultuuri. • Loovus. Julgustame lapsi loovalt tegutsema. Täiskasvanutena oleme avatud uudsetele lähenemistele. • Turvalisus. Loome lasteaias kõigi jaoks füüsiliselt, vaimselt ja sotsiaalselt turvalise töö-, õpi- ja kasvukeskkonna.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus

Laste õppe- ja kasvatustegevus toimub läbi igapäevatoimingute, laste mängu ning kavandatud ja spontaanselt tekkivate tegevuste. Lastel võimaldatakse tegutseda nii individuaalselt kui ka väikestes gruppides. Kavandatavate tegevuste planeerimisel lähtutakse lapsest ja ümbritsevast keskkonnast. Teemade valikul liigutakse lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale ning erinevaid valdkondi käsitletakse omavahel lõimitult. Õpitavaga tutvutakse võimalusel selle loomulikus keskkonnas.

Eelnevast lähtuvalt peetakse silmas seda, et kavandatud õppe- ja kasvatustegevused on vaid üks viis, läbi mille laps õpib ning see moodustab üksnes osa lapse lasteaiapäevast. Õpetaja märkab ja kasutab mõtestatult ära ka neid olukordi, kus õppimine ja püstitatud eesmärkide saavutamine saab toimuda läbi igapäevatoimingute ja vabamängu.

3.1. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine ja dokumenteerimine

Õppe- ja kasvatustegevuste kavandamiseks koostavad õpetajad Eliisi keskkonnas septembrikuu jooksul aastaplaani ja igakuiselt kuu-, nädala- või projektõppeplaani. Plaanide koostamisel lähtutakse rühma laste vanusest ja nende arengule seatud eeldatavatest tulemustest, laste huvidest, käesolevast aastaajast ja rahvakalendri sündmustest ning muudest lasteaias, Tartus või Eestis aktuaalsetest teemadest.

Plaani võetut rakendatakse täies mahus või osaliselt sõltuvalt laste huvidest, kohalolust ja tervisest. Vajadusel tehakse plaanides muudatusi ja kohandusi. Seda vajadust hindab rühmameeskond iseseisvalt. Iga plaan lõpeb antud perioodiks püstitatud eesmärkide täitmist kokkuvõtva analüüsiga. Igapäevase õppimise protsessi kajastamiseks teevad õpetajad iga päev Eliisis päevasissekandeid.

3.1.1. Aastaplaan

Rühma aastaplaanis sisaldub järgnev info:

1. lasteai üldised põhimõtted ja väärtused,
2. lasteaiapäevase õppeaasta juhtmõte ja sellest tulenevad peamised eesmärgid,
3. rühma eripärast tulenevad üldoskustepõhised eesmärgid õppeaastaks,
4. rühma iseloomustus (laste arv, vanuseline ja sooline koosseis, eripärad rühmas jms).

See osa aastaplaanist tehakse lapsevanemale nähtavaks.

Õppeaasta lõpus juunikuu jooksul lisavad õpetajad aastaplaani lõppu püstitatud eesmärkide täitmist ja möödunud õppeaastat ja kokkuvõtva analüüsi, mille koostamisel võetakse aluseks suunavad küsimused.

1. Mis õnnestus hästi?
2. Mis ei õnnestunud või õnnestus osaliselt?
3. Mida oleks võinud teha teisiti?
4. Millega on vaja uuel õppeaastal jätkata?

Õppeaasta kokkuvõtte on mõeldud rühmameeskonnale ja juhtkonnale reflekteerimiseks ning kuulub vaid asutusesiseseks kasutamiseks.

3.1.2. Kuuplaan, nädalaplaan või projektõppe kava

Õpetajad on vabad valida, kas soovivad kasutada õppeaasta jooksul igapäevase õppe- ja kasvatusgevuse planeerimiseks kuu-, nädala või projektõppeplaani. Rühmameeskond valib Eliisis sellise plaani vormistamise viisi, mis on neile igapäevatoos kasutamiseks sobivaim.

Nädala-, kuu- või projektõppeplaanis sisaldub järgnev info:

1. periood ja teemakäsitus,
2. õppe- ja kasvatusesmärgid üldoskuste ja ainevaldkondade (erivanuseliste laste rühmades ka vanuseastmete) kaupa,
3. valik õppetegevusi loeteluna või nädalate kaupa planeeritult ja võimalikud vajaminevad vahendid, mis vajavad broneerimist, väljastpoolt lasteaeda hankimist vms,
4. perioodi lõpus kokkuvõttev analüüs püstitatud eesmärkide täitmisest või mittetäitmisest ja seda soodustavatest või takistavatest asjaoludest. Lisaks kirjeldab analüüs ära ka laste kognitiivse potentsiaali (arutlusoskuse areng, väljendatud seisukohad, teadmised).

Üldoskuste valdkonnad on mänguuskused, sotsiaalsed oskused, eneseregulatsioonioskused, tunnetus- ja õpioskused. Ainevaldkonnad on keel ja kõne (sh eesti keel teise keelena), matemaatika, muusika, liikumine, kunst. Ainevaldkonda mina ja keskkond käsitletakse üldoskuste ja teiste ainevaldkondade ülesena ja on tihedalt lõimitud kõigisse tegevustesse.

Valdkondlike eesmärkide püstitamisel lähtutakse alushariduse riiklikust õppekavast ja sõnastatakse nii, et need peegeldaksid tulevikuootust saavutatud oskusest või teadmisest. Näiteks: Laps oskab nimetada oma pereliikmeid.

Õppetegevusi planeeritakse erinevaid valdkondi lõimivalt ja nii, et need aitaksid saavutada püstitatud eesmärgid ning sõnastatakse tegevust kirjeldavalt. Näiteks: Laps joonistab värvipliiatsitega oma perest pildi ja nimetab pereliikmeid.

3.1.3. Päevasissekanded

Päeva sissekandes sisaldub järgnev info:

1. päevaste tegevuste ülevaatlilik kirjeldus,
2. vajadusel tagasiside konkreetsete laste kohta (võimalus teha vanemale nähtavaks või ainult personalile nähtavaks).

Soovi korral ja lapsevanemate nõusolekul võib päeva sissekandeid illustreerida fotodega laste töödest, mängudest või muudest tegevustest.

3.2. Lapse arengu hindamine

Lapse arengu hindamine on igapäevane osa õppe- ja kasvatusprotsessist, kus õpetajad (kaasates abiõpetajaid) jälgivad ja analüüsivad lapse arengut nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õppe- ja kasvatusgevustes. See on oluline lapse eripära mõistmiseks, lapsele vajaliku toe väljaselgitamiseks, arengu ja positiivse enesehinnangu toetamiseks ning õppe- ja kasvatusgevuse kavandamiseks koostöös lapse ja vanemaga.

Hindamise aluseks on lapse eeldatavad arengutulemused üldoskustes ning õppe- ja kasvatusgevuse valdkondades. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades tema pingutusi, saavutusi ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Hindamise meetoditena kasutatakse õpetaja valikul erinevaid arengu hindamise mänge, harjutusi, igapäevatähelepanekuid ja eesmärgistatud vaatlusi lapse kohta.

Vähemalt üks kord õppeaastas koostab õpetaja lapse arengust kirjaliku kokkuvõtte Eliisis vastava vanuserühma individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) põhjal. Erivajadusega lapse puhul võib olla vajadus arengu hindamiseks sagedamini ja sellesse on kaasatud laiem võrgustik. Hindamine toimub neljas üldoskuse- ja viies ainevaldkonnas kolmesel skaalal: oskus omandatud (plussmärk), oskus vajab arendamist (linnukese märk), oskus pole omandatud (miinusmärk). Linnukese ja miinuse puhul lisatakse selgitav kommentaar.

Vähemalt ühel korral õppeaastas viib õpetaja läbi lapse arengu toetamiseks vanemaga arenguveestluse, kus:

- annab vanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest (IAJK põhjal),

- vanem esitab seisukohti ja ootusi lapse arengu suhtes,
- lepitakse kokku mõlema osapoole edasised tegevused lapse arengu toetamiseks.

Arenguvestluse toimumise aja otsustab õpetaja ja lepib kokku lapsevanemaga. Uute lastega toimub see üldjuhul kevadel, et rühmapersonal jõuaks nende laste arengutasemega põhjalikult tutvuda. Koolieelikute puhul toimub arengu hindamisest kokkuvõtte tegemine ja vestlus lapsevanemaga sügisel. Nii jõuab perega koostöös lapsele viimaseks lasteaia-aastaks seada veel viimaseid vajalikke eesmärke arendamist vajavate oskuste lihvimiseks.

Vajadusel, lapse individuaalsusest lähtuvalt, võib arenguvestlusi läbi viia sagedamini, kui üks kord aastas. Arenguvestluse tulemused dokumenteeritakse Eliisis lapse IAJK lõpus. Kui lapsevanem on keeldunud vestlusele tulemast, fikseeritakse ka see lapse IAJK-l.

3.3. Lapse individuaalse arengu toetamine

Lapse arengu toetamisel lähtutakse tema individuaalsusest ja IAJK'1 kirjeldatud eeldatavatest arengutulemustest, kus fikseeritakse lapse arengu dünaamika. Vajadusel koostatakse lapsele individuaalne arenduskava. Lisatõe vajaduse ilmnemisel pakutakse seda üldtoe raames või kaasates tugispetsialiste ja välist nõustamismeeskonda ka tõhustatud või eritoe raames.

3.3.1. Individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK)

- IAJK avatakse Eliisis igale lapsele lasteaeda tülles. Igal õppeaastal avatakse vastava vanuseastme kohta uus kaart.
- Kui õpetaja märkab rühmas üldtoe raames rakendatavale toele lisatõe vajadust, kutsub ta lapsega tutvuma tugispetsialisti. Õpetaja teeb kokkuvõtte (kirjalikult või suuliselt), mida on rühmas juba proovitud ja tehtud ning analüüsib, miks tema hinnangul probleem endiselt püsib?
- Tugispetsialistid vaatlevad ja hindavad uusi lapsi ning neid, kellele õpetajad on tähelepanu juhtinud.
- Vajadusel toimub laiendatud ümarlaud (koosoleku kutsub kokku õppejuht või TUKO). Arutatakse lisatähelepanu vajavate laste üle ja tehakse kokkuleppeid ning plaane edaspidiseks. Ümarlaual osalevad tugispetsialistid ja vajadusel ka liikumis- ja muusikaõpetajad. Kokkulepped fikseeritakse iga lapse IAJK-l.
- Toimub arenguvestlus, selle kokkuvõtte kantakse IAJK-le. Lisatakse perega ühiselt seatud arengueesmärgid

- Vajadusel vaadatakse teatud aja möödudes ühiselt seatud arengueesmärgid üle, et hinnata, mil määral need on saavutatud ja millised on soovitud rühmale ning perele.

3.3.2. Individuaalne arenduskava (IAK)

Vajadusel koostab õpetaja koostöös abiõpetaja, tugispetsialisti, tugiteenuste koordinaatori (TUKO) ja vanemaga lapsele lasteaia õppekava alusel individuaalse arenduskava ning lepatakse kokku arenduskava rakendamise periood ja kui sageli selles (vahe)kokkuvõtet tehakse. Arenduskava koostamise põhjused võivad olla erinevad ja sellest tulenevalt võivad olla erinevad ka kava perioodid ja ülevaatamise sagedus.

IAK ülesehitus on järgnev:

- lapse üldandmed;
- lapse arengutaseme kirjeldus ja analüüs antud ajahetkel (üld- ja peenmotoorika, eneseteenindus, sotsiaalsed ja enesekohased oskused, mänguoskused, emotsionaalne seisund ja käitumine, kõne areng, tunnetustegevus ja õpioskused, silmaring, koolieelikute puhul lugemise, kirjutamise ja matemaatika esmased oskused);
- arendus- ja kasvatustöö eesmärgid arenguvaldkondade kaupa;
- planeeritavad tegevused ehk mida ja kuidas teha ning kes mida teeb (õpetajad, lapsevanemad, tugispetsialistid).

IAK (vahe)kokkuvõttes analüüsitakse:

- arenduskava rakendust,
- arengukeskkonna sobilikkust,
- arengueesmärkide saavutamist,
- lapse edasisi vajadusi.

IAK rakendamise märke kantakse ka IAJK-le. IAK rakendamise tulemustest teavitatakse ka vanemaid.

Erirühma õppe- ja kasvatustöö peamine eesmärk on toetada laste igakülgset sotsiaalset, kehalist ja vaimset arengut, et kujuneksid eeldused võimalikult iseseisvaks toimetulekuks igapäevaelus ning võimetekohase hariduse omandamiseks. Vajadusel koostatakse erirühma lapsele individuaalne arenduskava.

3.3.3. Lisatugi lasteaia

Alushariduse RÕK juhendmaterjal kirjeldab ära lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses rakendatava kolmeastmelise tugisüsteemi: üldine tugi, tõhustatud tugi ja eritugi. Last, kellele rakendatakse tõhustatud tuge või erituge, käsitatakse haridusliku erivajadusega lapsena.

Üldine tugi on lasteaia pakutav tugimeede, mis toetab lapse arengut tavapärasel rühmakontekstis. Kui õpetaja märkab, et laps vajab mõnes valdkonnas rohkem tähelepanu, kohandusi või juhendamist, saab lasteaed pakkuda lapsele üldist tuge. Üldise toe pakkumine on rühmas õpetaja ülesanne. Vajadusel saab õpetaja paluda abi ja nõustamist tugispetsialistilt. Oluline on, et üldise toe pakkumisel tehakse õpikeskkonnas kohandusi, nii et laps saavutab õpieesmärgid.

Tõhustatud tuge rakendatakse siis, kui üldisest toest ei piisa lapse arengu toetamiseks. Tõhustatud tugi määratakse lapsele, kes oma arengulise eripära tõttu vajab vähemalt üht tugispetsialisti teenust, spetsiifilist õppe- ja kasvatustegevuse korraldust, keskkonda, metoodikat või spetsiifilisi vahendeid ning individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni 12 lapsega rühmas. Tõhustatud tuge saab soovitada kooliväline nõustamiskomisjon. **Oluline on rõhutada, et tõhustatud toe rakendamine ei tähenda automaatselt lapse paigutamist vähendatud lastearvuga rühma, see on vaid üks võimalik meede.** Paljudel juhtudel saab lapse arengut edukalt toetada ka tavarühmas, kui seal on loodud lapse vajadusi arvestav keskkond. Näiteks kõne arengu raskustega laps võib jätkata tavarühmas, kus talle võimaldatakse logopeedi regulaarne abi ja vajadusel alternatiivkommunikatsioonivahendite kasutamine. Lapse paigutamist 12 lapsega rühma kaalutakse siis, kui tavarühmas rakendatud tugimeetmed ei taga lapse arenguks piisavaid võimalusi või keskkond ei ole tema erivajadusi toetav.

Erituge rakendatakse lapsel, kes oma arengulise eripära tõttu vajab mitut tugispetsialisti teenust, kohandusi mitmes valdkonnas (spetsiifiline õppe- ja kasvatustegevuse korraldus, keskkond, metoodika või spetsiifilised vahendid) ning pidevat individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni kuue lapsega rühmas. Erituge saab soovitada kooliväline nõustamiskomisjon.

3.4. Töö eesti keelest erineva emakeelega lastega

Eesti keelest erineva emakeelega laste eesti keele oskuse omandamist toetatakse üldtoe raames läbi keelt ja kõne arendavate tegevuste, mis on lõimitud rühmasisestesse suhtlusolukordadesse, õppe- ja kasvatustegevustesse. Sobilike tegevuste valikul lähtutakse lapse vanusest ja arengutasemest.

Kui rühmas on muu emakeelega lapsi, siis kajastuvad neile seatud eesti keele omandamise eesmärgid rühma nädala-, kuu või projektõppeplaanis. Vajadusel koostatakse lastele eesti keele kui teise keele õpetamiseks individuaalsed arenduskavad.

Eesti keelest muu keelega lapse eeldatavad arengutulemused keele ja kõne valdkonnas on esitatud iga vanuseastme IAJK juures (leitav käesoleva õppekava lisas). Eesti keele õpetamise meetodite valikul tuleb silmas pidada muukeelse lapse tausta, mis võivad mõjutada keele omandamise tempot ja saavutatavat taset.

- Kust ja miks laps eestikeelsesse lasteaeda tuli (vaba või pealesunnitud valik, lühi- või pikaajaline Eestis viibimine)?
- Millised on vanemate ootused lasteaia suhtes (eesti keele omandamine suhtlus- või mõtlemiskeelena, eesti keelega põgus tutvumine või selle täielik omandamine)?
- Millises keeles jätkab laps haridusteed?

Nooremad lapsed suhtlevad nii nagu emakeeleski – lihtsustatud või ühesõna fraasidega, vanemad lapsed kasutavad eesti keeles suhtlemisel juba pikemaid fraase. Mida noorem laps, seda suurem osakaal on passiivsel keeleõppel ja eneseväljendus on seotud rohkem mitteverbaalse väljendusega, kus lapsed talletavad õpitut mälu. Aja möödudes järgnevad ühesõnalaused ja lapse vanemaks saamisega edeneb ka verbaalne väljendusviis.

Esimese või teise keele omandamise protsess kujutab endast liikumist keeles kui tervikus osade kaupa, kus tähendus ja kontekst astub esikohale ning keelekasutus eelneb grammatikaõppimisele, mitte vastupidi. Oluline on, et õpitav materjal oleks lapsele selge ja arusaadav. Näiteks vestlusringid, jutukeste kuulamine, arutelu kuuldu põhjal, pildi järgi jutustamine, lavastusmängud, folkloorsed laulumängud jms.

Jõukohase keeleõppe korraldamisel on õpetajale abiks sonaveeb.ee-s asuvad Eesti Keele Instituudi väljatöötatud materjalid, kus on kirjeldatud keeletasemele eel A1 seatud ootused.

3.5. Töö andekatega

Andekus võib ilmnedagi erinevalt. Laps võib olla kiire õppija, erakordselt hea mälu, tal võib olla eakohasest rikkalikum sõnavara ja varakult arenenud arutlemisoskus, varajane hea arvutamisoskus, väga head käelised oskused, suur huvi mõne kindla teema suhtes või märkimisväärselt hea keskendumisvõime. Andekus on see, kui laps on kõrgemate võimetega

loomulikult (erinev n-ö etteõpetatud lastest). Kui lapse andekust soodsate tingimuste loomisega ei toetata, siis see kaob või jääb edasiste edusammudeta.

Kui ilmneb lapse andekus, pakuvad õpetajad või teised spetsialistid talle lasteaias lisajuhendamist tema individuaalsusest lähtuvalt. Lisaks antakse lapsevanematele tagasisidet, mida on lasteaias märganud ja mida koduski saaks lapse andekuse toetamiseks ära teha.

Silmas tuleb pidada seda, et mõningal juhul võib lapse käitumisprobleem olla tingitud kõrgematest võimetest mingis valdkonnas, kus alasoorituse puhul on tal igav ja tekibki probleeme käitumine. Sellisel juhul on tarvis lasteaias võimalusi ja päevakava arvestades luua lapsele tingimusi, et tema andekus saaks võimalikult võimetekohast rakendust.

3.6. Koolivalmiduse hindamine ja kaardi väljastamine

Koolimineva lapse kohta koostab lasteaed koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused ja arendamist vajavad küljed. Koolivalmiduse hindamisse kaasatakse lapsega tegelenud muusika- ja liikumisõpetajad ning tugispetsialistid.

Koolivalmiduse hindamise vahendite ja meetoditena saab kasutada:

- Tove Krogh, joonistamise test;
- H.Kivipõld-Verbitskas (2015), „Materjal laste koolivalmiduse tasemega tutvumiseks“;
- J. Rebane, K. Kirbits, R. Varik, arengu jälgimise mäng „Mina oskan juba“;
- J. A. Strebeleva metoodika 2-7-aastaste laste tunnetusoskuste hindamiseks

Kasutada võib ka muid vahendeid ja meetodeid, kui need on tõendus põhised ja asjakohased.

Koolivalmiduskaart koostatakse aprillikuu esimesel poolel Eliisi elektroonilises päevikus asuval Tartu linna ühtsel vormil. Olles kaardi töökoosolekul kokkulepitud tähtjaks täitnud, loevad õppejuht ja lapsega tegelevad tugispetsialistid selle omakorda läbi ning teevad vajadusel ja kooskõlastatult õpetajatega sinna parandusi või täiendusi. Õpetaja kinnitab koolivalmiduskaardi 25. aprilliks.

Kui lapsevanem on ARNO keskkonnas kooli taotluse esitamisel (nt juba alates jaanuarist) andnud nõusoleku vastuvõtval koolil lapse koolivalmiduskaardi andmete nägemiseks, siis näeb kool nüüd lasteaias kinnitatud kaarti. Kui vanem ei ole taotlust esitades nõusolekut andnud, siis näeb kooli koolivalmiduskaarti alles 1. septembrist.

Tuge vajavate laste puhul võib olla tarvis Rajaleidjasse mineku ja kooli valiku tegemiseks koolivalmiduskaarte eelpool toodud tähtaegadest varem teha. Need tähtajad lepitakse siis õpetajate ja lapsega tegeleva TUKO vahel eraldi kokku.

3.7. Lapse arengut puudutavate dokumentide saatmine lasteaiast välja

Vahel tuleb ette olukordi, kus lasteaiast tuleb väljastada laste andmetega dokumente. Enamasti siis, kui lapse seadusliku esindaja poolt nõutakse lapse iseloomustust kohalikule omavalitsusele, psühhiaatrile või lasteaiavälisele nõustamismeeskonnale. Mõnikord nõuab infot politsei või kohus.

Sõltuvalt nõude sisust koostavad kirjelduse rühmaõpetajad või direktor koostöös tugispetsialistidega. Dokumendi vaatab alati üle ka lapsega tegelev tugiteenuste koordineerija. Elektrooniliselt edastatav dokument salvestatakse pdf-formaadis ja allkirjastatakse digitaalselt selle koostajate poolt. Allkirjad lisatakse ka paberil edastatavale dokumendile.

4. Õpi- ja kasvukeskkond

Lasteaias hoolitsetakse igapäevaselt siinse sotsiaalse, vaimse ja füüsilise õpi- ning kasvukeskkonna eest. Järgitakse Alushariduse riiklikus õppekavas seatud põhimõtteid. Peetakse silmas, et õpi- ja kasvukeskkond kujunev ühest küljest planeeritult, aga teisalt ka spontaanselt igapäevategevuste käigus. Keskkonda loovad kõik lasteaias viibivad inimesed – personal, lapsed, lapsevanemad.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- lähtutakse lapse heaolust, ühistele väärtustele tuginevatest kokkulepetest ja lasteaiatavadest;
- luuakse ja hoitakse usaldavat, sõbralikku, pinge- ja vägivallavaba õhkkonda;
- suunatakse lapsi üksteisega arvestama, üksteist toetama ja koostööd tegema;
- väärtustatakse ja tunnustatakse ideede ning arvamuste paljusust;
- tagatakse aeg mõtestamiseks, mõttevahetuseks ja tagasisideks, mis on lapsele mõistetu;
- kujundatakse heatahtlik ja avatud suhtumine erinevustesse ning kõikidele lastele tagatakse võrdsed võimalused;
- kohandatakse tegevusi, õpet ja õppematerjale paindlikult, võimaldatakse valikute tegemist ning luuakse võimalused aktiivseks osaluseks;

- tehakse koostööd vanematega.

Tartu Lasteaias Rõõmumaal toimub erivajadustega laste kõrgel tasemel toetamine, sest lisaks õpetajatele on tagatud tugispetsialistid ning erinevate probleemidega saab operatiivselt tegeleda. Kahele viimasele vanuseastmele pakutakse sotsiaalsete probleemide lahendamise oskuste (SPLO) metoodikal põhinevat rühmatundi. Nii lapsed kui lapsevanemad harjuvad meie lasteaias erisustega ning kujuneb tolerantsus.

Füüsilise keskkonna kujundamisel:

- tagatakse turvalisus;
- tehakse õppeprotsess nähtavaks;
- tagatakse õppe- ja mänguvahendite kättesaadavus ja mitmekesisus;
- luuakse võimalusel füüsiline keskkond, mis on lihtsasti ümberkohaldatav, paindlik ning aktiivset liikumist võimaldav liigendatud rühmaruum, mis võimaldab tegutseda alarühmades ja pakub võimalusi omaette olemiseks;
- luuakse võimalused mängimiseks ja aktiivseks liikumiseks ruumides ja õues.

Lasteaias on paindlikud ruumide kasutamise võimalused. Rühmaruumid on 1-2 ruumilised, lisatud on rahunemispesad, telgid või onnid omaette olemiseks. Mõlemas majas on olemas saal. Midrimaal lisaks midrikooli ruum ja söögisaal. Rõõmupesas muusika-, sensorika- ja multimeedia ruum. Hästivarustatud õuealadel on olemas ka peenrakastid. Rõõmupesas looduslik liumägi ja Midrimaal staadion.

Õues mängivad kõik lapsed läbisegi, vajadusel eraldatakse vaid 1,5-3-aastasid lapsi, kui see on turvalisuse tagamiseks vajalik. Üldiselt kõik mängivad kõigiga ja kõik lapsed julgevad pöörduda kõigi täiskasvanute poole. Nii kohaneb laps erinevate inimeste ja olukordadega. Ta on aktiivne osaleja, uurija, küsija ja julge algataja.

5. Lapsevanematega koostöö

Lasteaia töötajate ja lapsevanemate koostöö on vajalik lapse arengu ja tervise toetamiseks ja see põhineb vastastikusel usaldusel ning lugupidamisel. Lapsevanemad ja õpetajad vahetavad regulaarselt informatsiooni lapse arengust, õppimisest ja tervisest ning vanem on kaasatud lapse arengut puudutavate otsuste tegemisse ja nende rakendamisse. Lapsevanemale on õpetajate ja tugispetsialistide poolt loodud võimalused saada tuge ja nõu lapse arengu toetamise küsimustes.

Koostöövormid

1. Igapäevased silmast-silma kohtumised

Kõige vahetum ja kiirem infovahetus toimub lapsevanemate ja rühmapersonali vahel silmast-silma kohtumistel last lasteaeda tuues ja koju viies. Lapse arenguliste edusammude või raskuste kohta annab tagasisidet õpetaja. Abiõpetaja annab üldisemat infot lapse käekäigust päeva jooksul.

2. Infovahetus elektroonilises päevikus Eliis

Eliisis toimub kogu kirjalik infovahetus lasteaia ja lapse pere vahel. See hõlmab kirjavahetust, info edastamist sündmuste, õppekäikude, arenguestluste, koosolekute jms kohta. Lapsevanem teavitab Eliisi vahendusel lapse puudumisest, mis mõjutab lisaks rühmategevuste planeerimisele ka toitlustamise korraldamist.

Õppeaasta alguses annab või ei anna lapsevanem nõusolekud õppekäikudel käimise kohta ja rühmas piltide tegemise ning Eliisis päevakirjelduste all kogu rühmaga jagamise kohta.

3. Õppe- ja kasvatustöösse kaasamine

Rühmaõpetajatega koostöös on lapsevanematel võimalus tulla rühma lastega endale tuttavatel teemadel tegevust läbi viima, vajadusel õppekäikudel saatjana osalema ning sündmuste korraldamisel abistama.

Eliisis on lapsevanematele nähtavad rühmade nädala või kuukavad ning lisaks jagavad õpetajad igapäevaselt Eliisis infot rühmategevuste kohta. Kogu selle info põhjal saavad lapsevanemad soovi korral tuua sarnaseid teemasid või kinnistavaid tegevusi ka kodustesse toimetustesse.

Kui lapsel on mõne oskuse omandamiseks vaja täiendavat tuge, kui seda lasteaiapäeva jooksul teha jõuab, siis võivad õpetajad või tugispetsialistid perele anda täiendavaid juhiseid või harjutusi kodus tegemiseks (nt logopeedilased harjutused, potitreening, söömisharjumuste kujundamine, vms oskuste õpe). Kui lapsele on tarvis koostada individuaalne arenduskava, siis kaasatakse lasteaia poolt sellesse protsessi ka lapsevanem.

Sõltuvalt õpetajate ja lapsevanemate loovusest võib leida veel mitmeid erinevaid viise lapsevanemate poolt õppe- ja kasvatustöösse panustamiseks.

4. Arenguestlused

Vähemalt üks kord õppeaastas toimub lapsevanemaga arenguestlus, milles õpetaja annab vanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest, vanem esitab seisukohti ja ootusi

lapse arengu suhtes ning lepatakse kokku mõlema osapoole edasised tegevused lapse arengu toetamiseks. Vestluse kokkuvõtte kantakse lapse IAJK-le.

5. Rühmakoosolekud

Igas rühmas toimub vähemalt kord aastas (vajadusel sagedamini) rühmakoosolek, kuhu on oodatus kõik selle rühma lapsevanemad. Nendel kohtumistel arutatakse rühma ühiste kokkulepete, sündmuste ja muude küsimustega seonduvat. Õppeaasta esimesel rühma koosolekul valivad lapsevanemad endi seast esindaja ja asendusliikme hoolekogusse.

6. Hoolekogu

Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on vanemate, lasteaia töötajate ja lasteaia pidaja koostöös suunata, planeerida ja jälgida õppe- ja kasvatustegevust ning luua selleks paremaid tingimusi. Hoolekogusse kuuluvad vanemate esindajad, kes moodustavad hoolekogu koosseisu enamuse, õpetajate esindaja ja lasteaia pidaja esindaja.

Hoolekogu ülesanded on kirjeldatud Alusharidusseaduse § 26 lõikes 5 ja Tartu Lasteaed Rõõmumaa hoolekogu moodustamise kord ja töökord on kehtestatud Tartu Linnavalitsuse määrusega, mis asub siin <https://www.riigiteataja.ee/et/akt/407102021008>.

6. Õppekava muutmise ja täiendamise kord

Õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid on võimalik esitada lasteaia pedagoogidel pedagoogilistel nõupidamistel ja lapsevanematel hoolekogu esindaja vahendusel hoolekogu koosolekutel. Muudatuse vajadus võib esile kerkida ka sisehindamise tulemustest või riiklikul tasandil toimunud seadusemuudatustest lähtuvalt. Muudatuste sisseviimise otsustab direktor üks kord õppeaastas olles ära kuulanud õpetajad ja hoolekogu.

LISA 1

Kolmeaastase lapse eeldatavad üldoskused

Mänguoskused

- suudab väikeses grupis mängule keskenduda;
- kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid jäljendades ja korrates varasemalt kogetut;
- suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.

Tunnetus- ja õpioskused

- suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda;
- valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara;
- keskendub lühikeste lugude jälgimisele;
- rühmitab objekte ühe tunnuse alusel
- suudab järgida lihtsat juhust;
- oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Sotsiaalsed oskused

- osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
- loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
- jagab mõnikord asju ka teistega;

Eneseregulatsiooni oskused

- tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
- suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
- suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
- saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega.

LISA 2

3-4-aastase lapse eeldatavad üldoskused ja valdkondlikud arengutulemused

Mänguoskused

- Kasutab mänguasju tuttavate olukordade matkimiseks oma kogemustest lähtuvalt.
- Algatab ja mängib mängu ning püüab teha koostööd eakaaslastega (paaris, väikeses grupis) täiskasvanu toel.

Sotsiaalsed oskused

- Suhtleb erinevatel teemadel eakaaslastega ja tuttavate täiskasvanutega.
- Märkab täiskasvanu suunamisel teise lapse tundeid, reageerib lihtsatele emotsioonidele (rõõm, kurbus).
- Avaldab eelistust kahe valiku vahel.
- Proovib uut tegevust täiskasvanu toel.

Eneseregulatsiooni oskused

- Osaleb täiskasvanu toel mängudes ja igapäevategevustes ning suudab oodata oma korda.
- Saab aru lihtsamatest käitumise reeglitest ning püüab neid täiskasvanu toel igapäevategevustes järgida.
- Saab hakkama lihtsamate eneseteenindamise toimingutega (riietumine, söömine, tualeti kasutamine) ja tööharjumustega (lehtede riisumine, mänguasjade koristamine).

Tunnetus- ja õpioskused

- Suudab lühiajaliselt (5-10 min) keskenduda huvipakkuvale tegevusele, vajades täiskasvanu juhendamist.
- Saab aru lihtsatest ja tuttavatest lausetest, ning reageerib kuuldule enamasti konkreetse tegevusega, täiskasvanu juhendamisel.
- Tegutseb, uurib, valib vahendeid, lahendab probleeme ja katsetab enamasti kogemuspõhiselt ning matkides, vajades täiskasvanu tuge.

Keele ja kõne

Kirjalik kõne	Tunneb täiskasvanu rõhutatud hääldamise järgi kuulmise teel ära hääliku häälikute reas, nimetab üksikuid tähti ja tunneb kirjapildis ära oma nime.
Hääldamine	Hääldab õigesti enamikke emakeele häälikuid (va r-häälik) ja lihtsamatest häälikutest koosnevaid konsonantühendeid (-nt, -lt, -mp jne).
Sõnavara	Kasutab igapäevases suhtluses tuttavaid sõnu, sh liitsõnu ja moodustab kahe- kuni kolmesõnalisi lauseid.
Suhtlemine	Jutustab täiskasvanu abiga pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi.
	Loeb täiskasvanu abiga lihtsamaid liisusalme koos liigutustega.

Eesti keel teise keelena

- Saab aru tuttavatest eestikeelsetest sõnadest ja igapäevategevustega seotud korraldustest.
- Kordab järele lihtsamaid igapäevaelus kasutatavaid sõnu, lausungeid (nt mängin palli, panen riidesse) ja viisakusväljendeid (tere, palun, aitäh).
- Tunneb täiskasvanu rõhutatud hääldamise järgi kuulmise teel ära hääliku häälikute reas ja tutvub eesti tähtedega (nt klotsidel, õppemängudes, "rääkivatel seintel").
- Loeb täiskasvanu abiga lihtsamaid liisusalme koos liigutustega.

Matemaatika

Hulga mõiste ja võrdlemine	Moodustab hulki ühe selge ja nähtava tunnuse järgi ning eristab hulka mittekuuluvaid esemeid.
Loendamine, numbrite tundmine ja arvutamine	Loendab viie piires ja tunneb arvude rida viieni.
	Kuulab täiskasvanu matemaatilist jutukest, mis on illustreeritud näitlike vahenditega ja püüab sellest aru saada.
Suurused ja mõõtmine, ühikud	Võrdleb kahte eset suuruse (suurem - väiksem), pikkuse (pikem - lühem), laiuse (laiem - kitsam) järgi ning kasutab lihtsamaid mõisteid.
Geomeetrilised kujundid ja mustrid	Eristab ringi, kolmnurka ja nelinurka ning leiab kujunditega sarnaseid esemeid lähiümbrusest.
	Jätkab õpetaja antud mustrit (nt punane-sinine-punane nupp).
Orienteerumine ajas	Kasutab täiskasvanu toel mõisteid: <i>täna, homme, eile</i> .

	Kordab täiskasvanu järgi nädalapäevade nimetusi ja leiab aastaegadele iseloomulikke tunnuseid (nt piltidel, vestluses vm) ning seostab aastaaga oma sünnipäevaga.
Orienteerumine ruumis, õuealal ja paberil	Kasutab täiskasvanu toel lihtsaid ruumilisi mõisteid: peal, all, ees, taga igapäevastes mängudes ja tegevustes.

Kunst

- Leiab täiskasvanu juhendamisel lähimast ümbrusest üksikuid detaile ja objekte ning kujutab neid lihtsustatult.
- Kasutab lihtsaid kunstivahendeid (nt värvipliats, pintsel, savi, šabloon, tempel) etteantud viisil täiskasvanu suunamisel.
- Teeb täiskasvanu juhendamisel kaaslastega ühistööd.
- Räägib täiskasvanu suunamisel enda ja teiste kunstitööst ning nimetab kujutatud objekte.

Muusika

Laulmine ja muusika kuulamine	Huvitub laululistest tegevustest (plaksutab, teeb kaasa kokkulepitud liigutusi), laulab täiskasvanuga kaasa üksikuid fraase ja laululõike.
Pillimäng	Mängib kehapillil (plaksud, patsud) ja lihtsamatel pillidel (nt marakas, rütmimuna, kelluke) täiskasvanuga kaasa eristades kiiret ja aeglast rütmi.
Muusikalis-rütmiline liikumine	Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast ja reageerib emotsionaalselt vastavalt muusikale (nt plaksutab, kõigutab keha) ning liigub koos täiskasvanuga reageerides muusika eristuvatele vormiosadele (jooks, kõnd, seisak).

Liikumine

- Suudab keskenduda tuttavale ja huvipakkuvale kehalisele tegevusele täiskasvanu suunamisel.
- Sooritab põhiliikumisi õpitud harjutustes ja mängudes ning teeb tasakaalu, painduvust ja kiirust arendavaid tegevusi.
- Sooritab harjutusi õpetaja sõnalise seletuse ja ettenäitamise järgi.
- Kasutab erinevaid vahendeid (näiteks pallid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne) loovalt ja katsetades.

- Mängib täiskasvanu juhendamisel liikumismänge järgides seejuures ohutusreegleid.

Mina ja keskkond

Valdkond annab ette teemad, mida õpetaja kasutab õppetegevuse eesmärkide seadmisel.

Oskusi hinnatakse lõimitult teiste valdkondlike oskustega.

Mina	Ütleb küsimise korral oma ees- ja perekonnanime, vanuse ja soo (poiss, tüdruk) ning nimetab täiskasvanu abiga oma lemmiktegevuse.
Kehaosad ja privaatsus	Osutab küsimise korral peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule, ninale ja kõrvadele ning nimetab nende kehaosade peamist otstarvet (nt kõrvadega kuulatakse).
Kodu, pere, peretraditsioonid	Räägib, kellega ta koos elab ja oskab kirjeldada pereliikmeid.
Ametid	Nimetab igapäevaelust tuttavamaid ameteid (nt õpetaja, arst).
Eesti sümbolid ja kultuuritraditsioonid	Teab, et elab Eestis, kus räägitakse eesti keelt, tunneb ära Eesti lipu, rahvuslinnu ja –lille ning nimetab küsimise korral pühadega seotud tegevusi.
Erinevuste mõistmine	Märkab, et teised lapsed võivad käituda või välja näha erinevalt.
Turvalisus, abi kutsumine	Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nt nuga, käärid) ja räägib täiskasvanule, kui kardab või on saanud haiget.
Tervis ja keskkond	Teab, et värske õhk, liikumine ja tervislik toit on kasulikud ja oskab neid oma enesetundega seostada.
Hammaste tervis	Teab, et hambaid peab pesema ja nimetab hammaste hooldamise vahendeid.
Isiklik hügieen	Teeb hügieenitoiminguid (nt käte pesu, nuuskamine) täiskasvanu suunamisel ja vajadusel abiga.
Inimese mõju keskkonnale: loodushoid, säästev areng	Hoiab täiskasvanu juhendamisel lihtsate tegevuste kaudu keskkonda (nt sorteerib prügi).
Kodukoha eripära ja loodus	Kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma kodukoha loodust ja tunneb jalutuskäigul ära tuttavaid kohti.
Looduse sõltuvus ajatsüklitest	Nimetab täiskasvanu juhendamisel ööpäeva osasid (hommik, lõuna, õhtu, öö) ja kirjeldab nendega seotud tegevusi ning tutvub erinevate aastaegadeaga.
Loodusnähtused	Nimetab erinevaid ilmastikunähtusi (nt sajab vihma, tuul puhub) ja mõningaid aastaajale omaseid tunnuseid täiskasvanu suunamisel.

Ohud seoses keskkonnaga	Arutleb täiskasvanu juhendamisel ohtlike olukordade üle looduskeskkonnas (nt ohud metsas, veekogudel).
Liiklus	Nimetab liiklusvahendeid ja tunneb ära tuttavaid liiklusmärke (nt valgusfoor, ülekäigurada) ning selgitab täiskasvanu abiga nende tähendust.
Tervislik toitumine	Arutleb täiskasvanu abiga, miks juur- ja puuviljad on kasulikud.
Tervise väärtustamine	Arutleb täiskasvanu abiga, miks on uni ja liikumine vajalik.
Kiusamisvaba käitumine	Arutleb täiskasvanu juhendamisel, miks löömine, narrimine või halvasti ütlemine ei ole lubatud.
Raha	Arutleb täiskasvanu juhendamisel, mis on raha ja milleks seda kasutatakse.
Digiturvalisus	Nimetab täiskasvanu juhendamisel kodus ja lasteaias kasutatavaid digiseadmeid (nt arvuti, telefon) ja teab mõningaid ohtusid nende kasutamisel.
Digivahendite kasutamine	Kasutab koos täiskasvanuga lihtsamaid robotikaseadmeid ning oskab neid hoida.

LISA 3

4-5-aastase lapse eeldatavad üldoskused ja valdkondlikud arengutulemused

Mänguoskused

- Rakendab mängudes fantaasiaelemente, sidudes ja jäljendades rollimängudes isiklikke kogemusi.
- Algatab iseseisvalt lihtsama sisuga nii üksik kui ka kaaslasega mängu, püüab arvestada mängukaaslaste ja -reeglitega, vajadusel täiskasvanu abiga.

Sotsiaalsed oskused

- Tunneb ära sobimatu käitumise, kui sellele viidatakse ning leiab täiskasvanu suunamisel sobiva käitumisviisi.
- Tuletab meelde ja püüab järgida rühma kokkuleppeid ning lihtsamaid viisakusreegleid, vajadusel Pakub ideid tegevuste ja probleemide lahenduste osas. täiskasvanu toel.

Eneseregulatsiooni oskused

- Kirjeldab lihtsamaid emotsioone (nt olen rõõmus, olen kurb) ja leiab rahunemist soodustavaid tegevusi täiskasvanu toel.
- Omab esmaseid eneseteenindamise ja tööharjumusi, võib vajada täiskasvanu tuge

Tunnetus- ja õpioskused

- Suudab huvipakkuvatele tegevustele keskenduda mõnda aega (10-15 min), ning suudab alustada ja lõpetada tegevuse, vajadusel täiskasvanu toel.
- Täidab kaheosalist juhust, kui tegevused on tuttavad ja lihtsad (nt „Palun pane oma riided selga ja pese käed“) vajadusel täiskasvanu toel.

Keele ja kõne

Kirjalik kõne	Tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (v.a hääliku ühendites), häälib täiskasvanu abiga lihtsamaid sõnu ning tunneb ära ja nimetab tuttavamaid tähti ja kirjutab neid.
Hääldamine	Hääldeb õigesti kõiki emakeele häälikuid ja 3-4silbilisi tuttava tähendusega sõnu.
Sõnavara	Kasutab igapäevases suhtluses mitmekesist sõnavara (liitsõnad, vastandsõnad, omadussõnad).

Suhtlemine	Jutustab täiskasvanu vähese abiga nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3–5 lausungiga (nt mida ta tegi kodus pühapäeval).
	Loeb peast liisusalme/luuletusi.

Eesti keel teise keelena

- Saab aru lihtsamatest õpitud sõnadest ja väljenditest, mõistab nende tähendust ja reageerib lihtsatele korraldustele.
- Kordab järel õpitud sõnu ja lausungeid ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks.
- Saab aru igapäevategevusega seotud küsimustest ning püüab täiskasvanu toel omandatud sõnavara piires neile vastata.
- Tunneb ära kirjapildis üksikuid tähti ja oma nime.

Matemaatika

Hulga mõiste ja võrdlemine	Rühmitab esemeid kahe erineva tunnuse järgi (nt värv ja kuju).
Loendamine, numbrite tundmine ja arvutamine	Tutvub arvude ja numbrimärkidega 10ni ja kirjutab neid näidise järgi.
	Koostab koos täiskasvanuga lihtsa matemaatilise jutu kahest hulgast.
Suurused ja mõõtmine, ühikud	Võrdleb ja järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi ning kasutab vastavaid mõisteid.
Geomeetrilised kujundid ja mustrid	Nimetab ja leiab tasapinnalisi kujundeid (ring, kolmnurk, nelinurk), kirjeldab erinevate nelinurkade (ruudu ja ristküliku) sarnasusi ja erinevusi.
	Loob ja jätkab mustreid erinevate vahenditega (nt looduslikud materjalid, värvilised esemed).
Orienteerumine ajas	Kasutab tuttavates olukordades mõisteid: <i>täna, eile, homme, praegu, enne</i> .
	Nimetab täiskasvanu toel ja kirjeldab erinevaid aastaaegu ja teab, millisel aastaajal on tema sünnipäev.

Orienteerumine ruumis, õuealal ja paberil	Määrab enda asukohta teiste laste ja asjade suhtes (nt seisan sõbra taga, olen laua ees) ning täiskasvanu toel vasakut ja paremat poolt.
---	--

Muusika

Laulmine ja muusika kuulamine	Laulab peast lihtsamaid õpitud laule rühmaga samas tempos.
	Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud eristuvaid meeleolusid liigutuste ja liikumisega, tunneb kuulmise järgi ära õpitud laulu.
Pillimäng	Mängib rütmipille (nt kõlapulgad, tamburiin, kuljused) muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks.
Muusikalis-rütmiline liikumine	Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (liikumised ringis, kolonnis, paarilisega keerutamine), osaleb laulumängudes.

Liikumine

- Sooritab põhiliikumisi sujuvalt aktiivses tegevuses ja mängudes.
- Suudab sooritada tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi ja tegevusi.
- Kasutab erinevaid vahendeid (näiteks pallid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne) juba sihipärasemalt (nt viskab palli soovitud suunas, suudab rõngast keerutada).
- Mängib lihtsamaid liikumismänge, kus on 1–2 reeglit. Sportlikke elemente (nt viskamine, hüppamine, jooksmine) rakendab mängus sihipärasemalt.

Kunst

- Leiab täiskasvanu juhendamisel lähimast ümbrusest detaile ja objekte ning püüab neid omavahel seostada ja kujutada.
- Katsetab täiskasvanu juhendamisel erinevaid kunstimaterjale ja väljendab ennast kunstitöö kaudu.
- Kasutab erinevaid vahendeid ohutult ja sihipäraselt.
- Jagab töövahendeid kaaslastega ja osaleb ühises kunstitöös.

Mina ja keskkond

Valdkond annab ette teemad, mida õpetaja kasutab õppetegevuse eesmärkide seadmisel.

Oskusi hinnatakse lõimitult teiste valdkondlike oskustega.

Mina	Kirjeldab enda välimust ja ennast lihtsate omaduste kaudu (nt kiire, rõõmus, meeldib joonistada).
Kehaosad ja privaatsus	Tunneb oma kehaosi, teab nende lihtsamaid ülesandeid ning mõistab, et mõned kehaosad on privaatsed ja kuuluvad ainult talle.
Kodu, pere, peretraditsioonid	Kirjeldab, mida talle meeldib oma perega teha, toob näiteid kodust (nt kortermaja, eramaja) ja kommetest.
Ametid	Nimetab mõningaid ameteid ja kirjeldada, mida nad teevad.
Eesti sümbolid ja kultuuritraditsioonid	Nimetab Eesti riigi sümboleid (lipp, hümn, vapp, lind, lill, kivi) ja nimetab mõnda rahvuspüha/-tava (nt mardipäev, laulu- või tantsupidu).
Erinevuste mõistmine	Toob võrdluses välja inimeste erinevusi (keel, toit, riietus) ja vajadusi.
Turvalisus, abi kutsumine	Nimetab ohtlikke esemeid ja tegevusi (nt terariistad, mängimine ohtlikes kohtades) ja teab, et abi saamiseks tuleb pöörduda usaldusväärse täiskasvanu poole (nt politseinik, õpetaja), nimetab hädaabinumbrit 112.
Tervis ja keskkond	Nimetab tervist toetavaid tegevusi keskkonnas (nt värskes õhus viibimine, puhtas vees ujumine).
Hammaste tervis	Nimetab hammaste jaoks kasulikke ja kahjulikke toiduaineid ning oskab selgitada, miks ja kuidas tuleb hambaid pesta.
Isiklik hügieen	Teab vajalikke hügieenitoiminguid ning teeb neid iseseisvalt täiskasvanu meeldetuletusel.
Inimese mõju keskkonnale: loodushoid, säästev areng	Teab, miks on vaja loodust hoida ja osaleb keskkonnasäästlikes tegevustes.
Kodukoha eripära ja loodus	Nimetab konkreetseid looduselemente oma kodukohas (nt meie kodu lähedal on järv, seal on suured puud).
Looduse sõltuvus ajatsüklitest	Eristab ja nimetab ööpäeva osasid ja aastaagu, seostab neid mõne tüüpilise loodusnähtuse ja tegevusega (nt sügisel lehed langevad ja me riisume lehti).
Loodusnähtused	Kirjeldab täiskasvanu toel aastaagu seoses ilmastiku- ja loodusnähtustega.
Ohud seoses keskkonnaga	Nimetab tegevusi, mis võivad olla ohtlikud nii loodus- kui tehiskeskkonnas (nt ujumine täiskasvanu järelevalveta, rattasõit kiivrita).

Liiklus	Arutleb ohtude ja ohtlike olukordade üle tänaval ning teab mõningaid liiklusreegleid (nt sõiduteed ületades tuleb peatuda, vaadata, veenduda).
Tervislik toitumine	Nimetab, mis on tervisele kasulikud ja kahjulikud söögid ja joogid (sh vee tähtsus).
Tervise väärtustamine	Nimetab tervist hoidvaid tegevusi (tervislik toitumine, kehaline aktiivsus, uni, puhkus).
Kiusamisvaba käitumine	Mõistab täiskasvanu toel, et teiste inimeste suhtes tuleb olla salliv ja tunneb ära kiusamiskäitumise.
Raha	Teab, et täiskasvanud käivad tööl raha teenimiseks ja arutleb, et raha eest saab osta vajalikke asju (nt toit, riided) ning õpib mängudes raha kasutamist.
Digiturvalisus	Arutleb täiskasvanu suunamisel digikäitumise reeglite üle (nt piiratud aeg ekraani vaatamiseks, võõrastele ei ütle oma nime).
Digivahendite kasutamine	Kasutab täiskasvanu juhendamisel digivahendeid, täidab lihtsaid ülesandeid (nt foto tegemine, äpi avamine) ja suudab programmeerida lihtsamaid robotikaseadmeid.

LISA 4

5-6-aastase lapse eeldatavad üldoskused ja valdkondlikud arengutulemused

Mänguoskused

- Rakendab mängudes erinevatest allikatest saadud kogemusi, teadmisi ja muljeid.
- Kavandab mängu, suudab mängudes jaotada ülesandeid ja rolle, sõlmida kokkuleppeid ja järgida mängureegleid.

Sotsiaalsed oskused

- Vestleb vabalt, loob ja hoiab sõprussuhteid.
- Töötab grupis ühise eesmärgi nimel, arvestab teiste tunnete ja arvamusega ning abistab vajadusel kaaslast.
- Püüab uudsetes olukordades ise hakkama saada, vajadusel küsides täiskasvanu abi.

Eneseregulatsiooni oskused

- Suudab emotsioone kirjeldada, mis teeb kurvaks või õnnelikuks ja õpib mõistma ka keerukamaid tundeid (nt uhkus, häbi jm) ning suudab täiskasvanu toel leida rahunemist soodustavaid tegevusi.
- Oskab avalikus ruumis (nt teater, kontsert, liiklus) sobivalt käituda ja lähtuda kokkulepitud reeglitest.
- Saab hakkama eneseteenindamisega ja on omandanud enesekohased tööharjumused (isiklike asjade hoidmine, heaperemehelik vahendite kasutamine).

Tunnetus- ja õpioskused

- Suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda (15–20 min), viib alustatud tegevuse lõpule.
- Reageerib sobivalt täiskasvanu juhiste, esitab küsimusi, avaldab arvamust (nt „Ma arvan, et...“) ja arutleb lihtsate probleemide üle (nt mida teha, kui keegi on kurb).
- Kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides ja oskab põhjendada oma valikuid ja otsuseid lühidalt (nt „ma tegin nii, sest eelmine kord see töötas“).

Keele ja kõne

Kirjalik kõne	Määrab hääliku asukoha (alguses, keskel, lõpus) häälikuühendita sõnas, teab enamikke tähti ning loeb üksikuid sõnu kindlas situatsioonis (nt poe- ja tänavanimed, sildid).
---------------	--

	Oskab kirjutada enamikke joonistähti ja täiskasvanu juhendamisel üksikuid tuttavaid sõnu.
Hääldamine	Kordab järele ja hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid ja tuttava tähendusega sõnu.
Sõnavara	Kasutab keerukamaid lauseid, moodustab vajaduse korral sõnu uudsete objektide, nähtuste või tegevuste tähistamiseks (nt nuga õuna koorimiseks- õunanuga).
Suhtlemine	Jutustab pildi või kogemuse põhjal seotud lausungitega kasutades sidesõnu.
	Saab aru kuuldu peamisest sisust, oskab sellele reageerida ja sobivalt vastata.
	Teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust.

Eesti keel teise keelena

- Saab aru õpitud sõnadest ja väljenditest, mõistab nende tähendust ning kasutab neid igapäevasuhtluses eakaaslaste ja täiskasvanutega.
- Kordab täiskasvanu juhendamisel võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viiepega toetatud lihtsamaid erineva häälikupikkusega sõnu.
- Määrab hääliku asukoha (alguses, keskel, lõpus) häälikuühendita sõnas, teab enamikke tähti ja loeb üksikuid sõnu.
- Kirjutab enamikke joonistähti ja täiskasvanu juhendamisel üksikuid tuttavaid sõnu, sh oma nime.

Matemaatika

Hulga mõiste ja võrdlemine	Rühmitab ja nimetab hulga erinevaid ja ühiseid tunnuseid.
	Võrdleb hulki kasutades mõisteid ja tutvub märkidega rohkem kui ($>$), vähem kui ($<$) ja võrdselt ($=$).
Loendamine, numbrite tundmine ja arvutamine	Loendab 12 piires, teab arvude rida 12ni, tunneb ja kirjutab numbrimärke ning nimetab antud arvule eelnevat/järgnevat arvu.
	Koostab lühikese matemaatilise jutukese kahe hulga kohta (nt „Mul oli 3 õuna, andsin 1 ära“).
Suurused ja mõõtmine, ühikud	Järjestab kuni 5 eset suurustunnuse järgi, leiab vaadeldavast objektist silma järgi suurema - väiksema - sama suure ning kontrollib objekte kõrvutades.

	Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (nt pulk, samm, meeter) ja võrdleb tulemusi.
Geomeetrilised kujundid ja mustrid	Tutvub ruumiliste kujunditega kera ja kuup ja märkab sarnasusi ja erinevusi tasapinnaliste kujunditega (ring, nelinurk).
	Loob ja jätkab mustreid, rütme ning märkab neid ümbritsevas keskkonnas (nt põrandaplaadid on kollane-roheline-kollane-roheline, jalajäljed lumel).
Orienteerumine ajas	Teab, kasutab ja eristab mõisteid: <i>eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem</i> .
	Teab aastaaegade ja nädalapäevade järjestust ning seostab kuid aastaaegade ja oma sünnipäevaga.
Orienteerumine ruumis, õuealal ja paberil	Määrab eseme (nt robotika vahendi) asukohta teise eseme suhtes ruumis, õuealal (nt GPS kunst) ja paberil kasutades mõisteid all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal.

Muusika

Laulmine ja muusika kuulamine	Laulab teistega koos ja samas tempos õpitud eakohaseid laule.
	Teab muusikalisi põhimõisteid: aeglane- kiire, kõrge- madal, vali-vaikne, rõõmus- kurb ja oskab nende kaudu kuulatud muusikat iseloomustada.
Pillimäng	Mängib õpitud pillidel rütmisaateid lasteriimidele ja -lauludele õige hoiu ja mänguvõtetega, ansamblimängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos.
Muusikalise rütmilise liikumise	Esitab õpitud tantse kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt hüpaksamm, liikumised paarilisega).
	Imiteerib ja katsetab loovaid liikumisi kasutades erinevaid vahendeid ja arvestades muusika meeleoluga.

Liikumine

- Liikumistegevuses järgib ohutus- ja mängureegleid ja teeb koostööd.
- Suudab täpsemalt juhtida liigutusi ja kombineerida erinevaid liikumiselemente, sooritada kestvamaid tegevusi, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi.
- Kasutab vahendeid iseseisvalt, mitmekesisemalt ja loovalt (nt suudab visata palli sihtmärki, veeretada ja keerutada rõngast, kelgutada turvaliselt).

Kunst

- Leiab lähimast ümbrusest detaile ja objekte ning kujutab neid vabalt ja isikupäraselt.
- Oskab täiskasvanu juhendamisel mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet.
- Kirjeldab oma töö protsessi, selgitab valikuid ning avaldab teiste tööde suhtes heatahtlikult arvamust.

Mina ja keskkond

Valdkond annab ette teemad, mida õpetaja kasutab õppetegevuse eesmärkide seadmisel.

Oskusi hinnatakse lõimitult teiste valdkondlike oskustega.

Mina	Kirjeldab oma iseloomu ja huve detailsemalt, oskab võrrelda end sõpradega.
Kehaosad ja privaatsus	Kirjeldab kehaosi (sh erinevaid organeid) ja nende ülesandeid, kirjeldab poiste ja tüdrukute erinevusi, teab, millised kehaosad on privaatsed, ning oskab seista oma isiklike piiride eest.
Kodu, pere, peretraditsioonid	Kirjeldab oma pere kombeid, erinevaid ruume kodus ja nende otstarvet.
Ametid	Nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid ja räägib, kelleks tahab suurena saada.
Eesti sümbolid ja kultuuritraditsioonid	Teab Eesti Vabariigi presidendi nime ja nimetab mõningaid tuntud Eesti kultuuritegelasi ning kirjeldab tuntumaid rahvakombeid.
Erinevuste mõistmine	Oskab selgitada inimeste erinevusi (nt kuidas inimesed erinevad keele, toidu või riietuse poolest) ja märgata vajadusi ning kultuuritraditsioone.
Turvalisus, abi kutsumine	Teab, kuidas turvaliselt käituda (nt ohtude ennetamine ja märkamine) ja kirjeldab, millal tuleb helistada hädaabinumbril ning millist infot helistades edastada.
Tervis ja keskkond	Teab, milline keskkond, tegevus või käitumine aitab tervist hoida ja milline kahjustab.
Hammaste tervis	Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine).
Isiklik hügieen	Selgitab hügieenitoimingute vajalikkust ja järgib igapäevaseid hügieeniharjumusi iseseisvalt.

Inimese mõju keskkonnale: loodushoid, säästev areng	Selgitab, millised tema teod võivad mõjutada keskkonda ja miks on oluline loodust hoida ja mis juhtub, kui seda mitte teha.
Kodukoha eripära ja loodus	Tunneb ja nimetab kodukoha loodusobjekte (nt Emajõgi, Munamägi), loomi, taimi ja mõisteid (nt linn, küla, mets, park, meri).
Looduse sõltuvus ajatsüklitest	Kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, aastaring.
Loodusnähtused	Kirjeldab erinevaid ilmastikunähtusi ning oskab neid seostada aastaaegadega.
Ohud seoses keskkonnaga	Oskab nimetada, mida tuleb teha ohutuse tagamiseks erinevates keskkondades.
Liiklus	Selgitab käitumisreegleid tänaval ja teab, et liikluses tuleb olla tähelepanelik ja ettevaatlik ning käitub ohutult erinevates liiklusolukordades.
Tervislik toitumine	Teab ja oskab selgitada, milliseid toiduaineid on vaja iga päev süüa rohkem ja milliseid vähem, et olla terve.
Tervise väärtustamine	Teab ja selgitab, miks uni, puhkus ja liikumine mõjutavad tervist.
Kiusamisvaba käitumine	Teab, et vägivald ja kiusamine on vale, ning oskab ennetada, märgata ja vajadusel abistada.
Raha	Selgitab raha kasutamise otstarvet – et see on mõeldud asjade ostmiseks, teenuste eest tasumiseks ja mõistab raha väärtust (nt seda peab koguma või säästma).
Digiturvalisus	Teab, kuidas digitehnoloogiat eesmärgipäraselt kasutada (nt õppimiseks, joonistamiseks), nimetab mõningaid ohte digikeskkonnas (nt isikliku info jagamine, tundmatute linkide avamine).
Digivahendite kasutamine	Oskab digivahendeid, sh robotikaseadmeid, kasutada konkreetse eesmärgiga, iseseisvalt, paaris või väikerühmas järgides kokkulepituid reegleid.

LISA 5

6-7-aastase lapse eeldatavad üldoskused ja valdkondlikud arengutulemused

Mänguoskused

- Rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi.
- Suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele.
- Järgib mängu reegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada.
- Tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega.

Sotsiaalsed oskused

- Oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi.
- Teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi.
- Suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.

Eneseregulatsiooni oskused

- Suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada.
- Suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda.

Tunnetus- ja õpioskused

- Suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda.
- Saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi.
- Suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust.
- Saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna.
- Kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades.

Keele ja kõne

Kirjalik kõne	Tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu.
	Oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega.
Hääldamine	Oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid.

Sõnavara	Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada.
Suhtlemine	Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga.
	Oskab jutustada pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma tundeid.
	Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

Eesti keel teise keelena

- Mõistab ja kasutab tuttavalt teemal eestikeelset kõnet igapäevasuhtluses eakaaslaste ja täiskasvanutega.
- Suudab korrata võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viipega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu.
- Tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu.
- Oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähtedega.
- Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

Matemaatika

Hulga mõiste ja võrdlemine	Oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust.
Loendamine, numbrite tundmine ja arvutamine	Oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada.
	Oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke + , −, =.
	Oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi.
Suurused ja mõõtmine, ühikud	Oskab järjestada kuni viiete esete suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm).

	Teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse.
	Oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nööre vms).
Geomeetrilised kujundid ja mustrid	Tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada.
	Märgab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.
Orienteerumine ajas	Oskab kasutada õigesti mõisteid <i>eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem</i> .
	Oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaagu õiges järjestuses ja nimetada oma sünnikuud ja -päeva.
	Oskab määrata kellaaega täistundides.
Orienteerumine ruumis, õuealal ja paberil	Orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes- all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal.

Muusika

Laulmine ja muusika kuulamine	Oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi.
	Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada.
	Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille.
Pillimäng	Oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega.
Muusikalise rütmiline liikumine	Oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule.
	Oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega.

	Oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.
--	---

Liikumise valdkonna eeldatavad tulemused vanuseti

- Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid.
- Oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi.
- Oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid (näiteks pallid, linnid, rätikud, rõngad, reketid, suusad, kelgud jne).

Kunsti valdkonna eeldatavad tulemused vanuseti

- Oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil.
- Oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet.
- Oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle.
- Loob digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).

Mina ja keskkond

Valdkond annab ette teemad, mida õpetaja kasutab õppetegevuse eesmärkide seadmisel.

Oskusi hinnatakse lõimitult teiste valdkondlike oskustega.

Mina	Oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid.
Kehaosad ja privaatsus	Oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest.
Kodu, pere, peretraditsioonid	Oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone.
Ametid	Oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid.
Eesti sümbolid ja kultuuritraditsioonid	Oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi.

Erinevuste mõistmine	Saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid.
Turvalisus, abi kutsumine	Oskab ebameeldivates või ebaturvalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda.
Tervis ja keskkond	Oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida.
Hammaste tervis	Oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist.
Isiklik hügieen	Oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid.
Inimese mõju keskkonnale: loodushoid, säästev areng	Märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt.
Kodukoha eripära ja loodus	Tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust.
Looduse sõltuvus ajatsüklitest	Oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites.
Loodusnähtused	Oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest.
Ohud seoses keskkonnaga	Oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega.
Liiklus	Oskab liikluses ohutult käituda.
Tervislik toitumine	Oskab kirjeldada, mida tähendab tervislik ja mitmekesine toitumine.
Tervise väärtustamine	Oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel.
Kiusamisvaba käitumine	Oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine.

Raha	Oskab selgitada raha otstarvet.
Digiturvalisus	Teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas.
Digivahendite kasutamine	Oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovalt kasutada ning juhib lihtsamaid robotikaseadmeid.